

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát
Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-270/25-H
Sp. zn. ČŠIH-S-57/25-H

Název	Základní škola Gutha-Jarkovského Kostelec nad Orlicí
Sídlo	Palackého nám. 45, 517 41 Kostelec nad Orlicí
E-mail	jiri.nemec@zskostelec.cz
IČO	70 157 332
Identifikátor	600 097 595
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jiří Němec
Zřizovatel	město Kostelec nad Orlicí
Místa inspekční činnosti	Drtinova 662, Kostelec nad Orlicí Erbenova 891, Kostelec nad Orlicí Komenského 80, Kostelec nad Orlicí Palackého náměstí 45, Kostelec nad Orlicí
Inspekční činnost na místě	4. 3. – 6. 3. 2025

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy dle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Gutha-Jarkovského Kostelec nad Orlicí (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“) a školní družiny (dále „ŠD“). Vzdělávání žáků probíhá ve čtyřech budovách. V době inspekční činnosti se v 27 třídách ZŠ vzdělávalo 567 žáků a do pěti oddělení ŠD bylo k pravidelné denní docházce zapsáno 119 účastníků zájmového vzdělávání. Stravování žáků je zajištěno smluvním subjektem. Škola je určená krajským úřadem pro vzdělávání žáků – dětí čekatelů na udělení mezinárodní ochrany a ostatních cizinců, kterým poskytuje bezplatnou přípravu k začlenění do běžného základního vzdělávání ve dvou speciálních třídách. O své činnosti informuje škola na webových stránkách www.zskostelec.cz, v místním periodiku Zpravodaj a na sociálních sítích.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy vykonává svou funkci od roku 2008 a při řízení školy využívá manažerské i pedagogické zkušenosti ze svého dlouhodobého pedagogického působení. Jeho koncepce rozvoje školy, kterou aktualizoval pro své třetí funkční období, je realistická. Klade si v ní za cíl zejména zvyšování kvality vzdělávání a daří se mu postupně naplňovat její dílčí cíle.

Od minulé komplexní inspekční činnosti rozšířil ředitel vedení školy o tři nové členy, rozdělení jejich kompetencí je transparentní a účelné. Kontrolní činnosti ve škole ale nejsou vykonávány zcela efektivně, což se projevilo ve zjištěných nedostacích, mimo jiné v povinné školní dokumentaci. Ta nebyla v několika případech aktualizovaná a v souladu s reálnou situací ve škole. Dílčí pochybení bylo shledáno také v organizaci předmětu speciálně pedagogické péče. Vnitřní informační systém školy je funkční. Jeho základním nástrojem jsou interní sdílená úložiště, pravidelná setkávání ředitele školy se svými zástupci, provozní porady a jednání pedagogické rady, při kterých je projednávána zejména organizace pedagogického procesu a průběh a výsledky vzdělávání žáků. Pozitivní vliv na zkvalitňování vyučovacího procesu má činnost předmětových komisí, v rámci kterých pedagogové řeší kromě organizačních záležitostí také sjednocování svých vyučovacích i hodnoticích postupů.

Pedagogický sbor je v současné době stabilní, s využitím dotačních programů byl posílen na specializovaných pozicích (speciální pedagog, školní asistent). Další vzdělávání pedagogů probíhá systematicky a v dostatečném rozsahu. Ředitel školy vytyčil v souladu se strategií rozvoje školy preferované oblasti vzdělávání, vlastní výběr akcí se řídí i individuálními zájmy pedagogů. Jejich práci hodnotí ředitel školy a jeho zástupci prostřednictvím hospitační činnosti a poskytují jim přínosnou zpětnou vazbu včetně doporučení pro jejich další profesní rozvoj. Velmi kvalitně je nastaven systém podpory začínajících učitelů, který obsahuje podrobně zpracované postupy vlastního uvádění včetně termínů realizace jednotlivých kroků, zahrnuje i poskytování zpětné vazby začínajícímu i uvádějícímu pedagogovi ze strany vedení školy a vyhodnocení jednotlivých fází celého procesu. Mezi pedagogy vládne pozitivní klima, učitelé se navzájem podporují, sdílejí své zkušenosti a v mnoha směrech, zejména na 1. stupni, přínosně spolupracují. To vše se pozitivně odráží také v kvalitě poskytovaného vzdělávání.

Škola disponuje dobrými finančními i materiálními podmínkami; ve spolupráci se zřizovatelem i s využitím mimorozpočtových zdrojů průběžně obnovuje digitální techniku ve všech budovách školy, aktuálně probíhá také rekonstrukce školní zahrady spojená s výstavbou venkovní učebny. Školní budovy mají velmi podnětné a kvalitní materiální zázemí, větší pozornost by mohla být zaměřena na údržbu vybavení budovy 2. stupně.

Kromě zřizovatele spolupracuje škola s některými externími organizacemi, zejména v oblasti prevence sociálně patologických jevů či volby povolání. Aktivně realizuje také spolupráci s místními mateřskými školami, zejména s ohledem na bezproblémový přechod dětí do základního vzdělávání. Příležitostným zapojením do společensky přínosných (charitativních) projektů dbá škola na cílený rozvoj sociálních a občanských kompetencí žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Zhlédnuté hodiny na 1. stupni byly velmi dobře metodicky i organizačně připravené. Ve výuce vládla příjemná pracovní atmosféra vyznačující se empatickým přístupem vyučujících i asistentek pedagoga k žákům, kteří dodržovali nastavená pravidla chování. Estetické prostředí kmenových učeben, někde i s netypickým uspořádáním lavic, poskytovalo žákům příjemné zázemí pro jejich učení. Všichni učitelé v úvodu hodin sdělili žákům téma, obvykle i vzdělávací cíl a vhodnou motivací je vedli k jeho dosažení. Volba výukových metod většinou vedla k naplnění cíle při aktivním zapojení žáků do procesu učení a rozvoji jejich uvažování. V průběhu hodin někteří vyučující zařazovali relaxační chvilky doplněné cvičením, protažením či hrou. Pro zvýšení názornosti výuky učitelé využívali řadu rozmanitých pomůcek, v některých hodinách vhodně začleňovali práci s informačními technologiemi (tablety, interaktivní tabule, mobilní telefony). V hospitovaných hodinách se střídala funkčně vedená frontální výuka s řízeným rozhovorem, efektivní samostatná práce i účelně vedená kooperace žáků. Vyučující často zařazovali práci žáků ve dvojicích, méně skupinové činnosti. Po žácích většinou vyžadovali na své dotazy odpovědi celými větami, čímž podporovali jejich komunikační dovednosti, soustředili se na rozšiřování jejich slovní zásoby i na porozumění významu pojmů a vhodně propojovali nové poznatky s každodenním životem. Asistentky pedagoga se v hodinách věnovaly nejen žákům s potřebou podpůrných opatření, ale i těm, kteří se hůře orientovali v zadaném úkolu, či momentálně potřebovali jinou pomoc. Pouze v jedné hospitované hodině byla činnost asistentky pedagoga neefektivní. Vyučující jen ojediněle využili diferenciaci probíraného učiva s ohledem na různé vzdělávací potřeby a možnosti jednotlivých žáků, zejména nadaných, nevyužívali jejich potenciál k rozšiřování znalostí v dané oblasti například zadáním úkolů různé kognitivní náročnosti. Závěry hodin obsahovaly společné shrnutí učiva, většina učitelů zapojila i sebehodnocení žáků – od formálního prostřednictvím gest po slovně zdůvodněné. Vrstevnické hodnocení bylo zaznamenáno ojediněle. Učitelé však vesměs dokázali poskytnout žákům potřebnou zpětnou vazbu a tím je motivovat k další práci.

Také hospitovaná výuka na 2. stupni byla vedena v příznivé pracovní atmosféře, ve které se žáci neobávali chybovat, požádat o pomoc a sdělovat své myšlenky. Práci s chybou, vedoucí k hlubší zkušenosti, díky které si žáci lépe zapamatují dané poznatky, ale využili pouze někteří vyučující. Žáci dodržovali nastavená pravidla chování a vyučujícím se většinou dařilo zapojit je aktivně do výuky. Učitelé na začátku většiny hodin stanovili vzdělávací cíl. Ve výuce využívali převážně efektivně různé metody a formy výuky. Nejčastěji zařazovali frontální výuku vhodně doplněnou řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků. Často využili také kooperativní formy - práci ve dvojicích či skupinách, jež podporovaly interakci mezi žáky a rozvoj jejich komunikačních dovedností. V několika hodinách žáci účelně objevovali nové poznatky bádáním, využívali různé informační zdroje a vhodně tak rozvíjeli své kritické myšlení. Někteří pedagogové efektivně využili digitální technologie, nejčastěji k prezentaci učiva, samotní žáci pouze v malé míře. Jen ojediněle učitelé obsahově nebo časově diferencovali učební úlohy s ohledem na žáky s odlišnými vzdělávacími potřebami

a možnostmi. Závěry většiny hodin sloužily k vyhodnocení zadaného vzdělávacího cíle za účasti alespoň několika žáků. Žáci byli vedeni ve většině hodin k vlastnímu hodnocení, vrstevnické hodnocení však využívali ojediněle. Prvky formativního hodnocení nebyly zaznamenány.

Škola podporuje diferenciaci a individualizaci výuky půlením všech hodin anglického jazyka, některých hodin českého jazyka a matematiky, nabídkou výuky čtyř druhých cizích jazyků a volitelných předmětů v 8. a 9. ročníku. Rozvoj komunikačních dovedností žáků v cizím jazyce je podpořen mimo jiné pravidelnými výjezdy do zahraničí, mezinárodní spoluprací v projektu eTwining (žakovská korespondence) či týdenním kurzem s rodilým mluvčím anglického jazyka. Zapojením do projektové výuky umožňuje škola žákům rozšiřovat a prohlubovat si vědomosti a dovednosti také v dalších oblastech. Nadaní žáci se uplatňují v okresních i krajských kolech mnoha soutěží, vědomostních (předmětových) i dovednostních (sportovních).

Hospitovaná výuka ve dvou speciálních třídách (1. stupeň, 2. stupeň) účelně podporovala rozvoj jazykových dovedností přítomných žáků s odlišným mateřským jazykem i jejich socializaci v rámci třídního kolektivu.

Zájmové vzdělávání v ŠD časově bezprostředně navazuje na základní vzdělávání. Hospitované aktivity probíhaly ve všech odděleních v přátelské atmosféře. Vychovatelky měly všechny realizované činnosti pečlivě promyšlené, vyváženě střídaly řízené se spontánními i pohybové s relaxačními. Efektivně žáky motivovaly, aktivizovaly a poskytovaly jim odpovídající ocenění a zpětnou vazbu k jejich výkonům. V rámci hospitovaných činností byla také vhodně zařazena primární prevence v oblasti dopravní výchovy a environmentální vzdělávání. Při pobytu na hřišti a v přírodě dbaly vychovatelky patřičně o bezpečnost žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogové získávají podklady pro hodnocení žáků převážně standardními způsoby (písemné a ústní zkoušení). Sjednocujícím kritériem je stanovení váhy známek v hlavních předmětech kurikula, další kritéria, např. nástroje hodnocení, si stanovují učitelé většinou sami. Zákonní zástupci žáků jsou o jejich prospěchu a chování informováni průběžně prostřednictvím školního elektronického systému, nejnověji již ve všech ročnících, na třídních schůzkách, které jsou na 1. stupni realizovány ve formě triád, a při osobních jednáních. Individuální i celkové vzdělávací výsledky žáků jsou sledovány vyučujícími a projednávány na schůzkách metodických orgánů a na jednáních pedagogické rady. Uplatňovaný systém zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání zahrnuje nástroje interní (srovnávací ročníkové testy z anglického jazyka, matematiky a českého jazyka), i externí evaluace, v rámci které si škola ověřuje nejen znalosti žáků v českém jazyce a matematice, ale i jejich obecné studijní předpoklady. Dosahované výsledky pedagogové analyzují a přijímají opatření ke zlepšení efektivity vzdělávání (např. procvičování problémových jevů). Výsledky interního testování však vedení školy podrobně neanalyzuje a dále s nimi systematicky dlouhodobě nepracuje. Z podrobnější analýzy přehledů prospěchu vyplývá, že ve sledovaném období posledních dvou školních let dosahovali žáci stabilních výsledků. Z výběrového zjišťování testování České školní inspekce vyplývá, že žáci dosahují průměrných až podprůměrných výsledků v celorepublikovém srovnání.

Výchovná opatření jsou ukládána uvážlivě a v souladu se školním řádem, převažuje motivační charakter pochval a ocenění. Škola sleduje připravenost žáků po jejich přechodu na střední školu formou komunikace s absolventy a s jejich zákonnými zástupci.

Od poslední inspekční činnosti došlo k rozšíření školního poradenského pracoviště o školní metodickou prevence na 1. stupni školy a speciální pedagožku a současně k personální obměně na pozici kariérního poradce. Aktuálně je činnost pracoviště účelně zajištěna s ohledem na potřeby všech aktérů vzdělávání (žáků, jejich zákonných zástupců i pedagogů), kompetence jeho jednotlivých členů jsou jasně rozdělené. Vzájemná komunikace a informovanost mezi jednotlivými členy i směrem k vedení školy je efektivní, pracoviště kromě realizace pravidelných schůzek využívá i sdílená elektronická úložiště. Škola se daří identifikovat speciální vzdělávací potřeby žáků ohrožených školním neúspěchem a interně či ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními pro ně nastavovat potřebná podpůrná opatření. Ta jsou pak ve spolupráci s pedagogy a jejich asistenty ve výuce realizována a jejich účinnost vyhodnocována, byť ne vždy zcela důsledně. Nově se škola věnuje i identifikaci nadaných žáků a nastavování jejich podpory ve výuce. Škola také efektivně zajišťuje svým žákům poradenskou pomoc při volbě jejich dalšího vzdělávání a profesního směřování po ukončení základního vzdělávání, zejména individuálně se žáky, prostřednictvím schůzek se zákonnými zástupci, či formou exkurzí organizovaných ve spolupráci s externími subjekty.

Primární prevence ve škole je považována za nezbytnou součást vzdělávacího procesu. Při realizaci preventivních programů škola spolupracuje s mnoha externími odborníky, například v oblasti požární prevence, dopravní bezpečnosti i prevencí mnoha sociálně patologických jevů. Případné výchovné problémy žáků jsou řešeny průběžně, ve spolupráci s třídními učiteli a dotčenými zákonnými zástupci. K včasnému zachycení výskytu rizikových jevů napomáhají i sociometrická šetření a anonymní schránka důvěry. Aktivnímu vytváření příznivého prostředí ve škole přispívá realizace adaptačního kurzu v 6. ročníku, třídnických hodin či třídnických dopolední, práce žakovského parlamentu, vysílání školního rozhlasu, či vydávání školního časopisu. Možnost aktivního se zapojení do života školy významně posiluje sounáležitost žáků se školou.

Závěry

Vývoj školy

- Od školního roku 2023/2024 byli jmenováni dva noví zástupci ředitele školy pro 2. stupeň vzdělávání a zástupce ředitele pro prevenci.
- Od minulé komplexní inspekční činnosti (2021) bylo školní poradenské pracoviště rozšířeno o dva členy.
- Od školního roku 2022/2023 vyučuje škola anglický jazyk již od prvního ročníku.
- Počet oddělení školní družiny se od školního roku 2023/2024 rozrostl z původních čtyř na současných pět.

Silné stránky

- Škola má efektivně nastavený systém podpory začínajících pedagogů. (2.3)
- Pedagogové zejména na 1. stupni dlouhodobě vytvářejí příznivé sociální klima, efektivně spolupracují a tím zlepšují kvalitu poskytovaného vzdělávání. (3.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Školní dokumentace není vedena důsledně, v době inspekční činnosti vykazovala formální a obsahové nedostatky. (1.2, 1.3)
- Kontrolní činnost neprobíhá v dostatečném rozsahu ve všech oblastech činnosti školy. (2.1)
- V hospitované výuce nebyly dostatečně využity příležitosti k obsahové a časové diferenciaci učebních úloh vzhledem k individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem žáků, zejména nadaných či s rychlejším tempem. Učitelé v hospitované výuce pouze ojediněle vedli žáky k vrstevnickému hodnocení a zařazovali prvky formativního hodnocení. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Aktualizovat základní školní dokumentaci a uvést ji v soulad s platnou legislativou, reálným stavem a potřebami školy.
- Věnovat dostatečnou pozornost údržbě školního vybavení.
- Uplatňovat efektivně kontrolní mechanismy ve všech součástech a činnostech školy, přijímat potřebná a účinná opatření.
- Diferencovat výuku zejména na 2. stupni zadáváním různých úkolů co do množství a kognitivní náročnosti s ohledem na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, žáky nadané nebo s rychlejším pracovním tempem.
- Vést žáky cíleně k sebehodnocení, vrstevnickému hodnocení a využívat metody formativního hodnocení.
- Analyzovat data získaná testováním žáků a na základě získaných zjištění přijímat adekvátní opatření za účelem zkvalitňování výuky a vzdělávacích výsledků žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Dokumentace k hodnocení materiálních, personálních a finančních podmínek školy vedená ve školních letech 2023/2024 a 2024/2025
2. Dokumentace k zajištění bezpečnosti žáků (včetně knihy úrazů) vedená ve školních letech 2023/2024 a 2024/2025
3. Organizační schéma školy platné ve školním roce 2024/2025

4. Koncepce rozvoje školy z let 2008 až 2019
5. Plán DVVP platný ve školním roce 2024/2025
6. Školní vzdělávací programy pro základní a zájmové vzdělávání platné ve školním roce 2024/2025
7. Záznamy z hospitační činnosti ředitele školy a jeho zástupců vedené ve školních letech 2023/2024 a 2024/2025 (vzorek)
8. Dokumentace k činnosti školního poradenského pracoviště platná ve školním roce 2024/2025
9. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami platná ve školním roce 2024/2025 (vzorek)
10. Záznamy z jednání pedagogické rady a metodických orgánů vedené ve školních letech 2023/2024 a 2024/2025 (vzorek)
11. Přehled hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve školních letech 2022/2023 a 2023/2024 (výpis ze školního informačního systému)
12. Další dokumentace školy podle § 28 odst. 1 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jitka Hlávková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Alena Josefová, Ph.D., školní inspektorka

Mgr. Jitka Kubečková, školní inspektorka

Mgr. Bc. Zuzana Sochová, školní inspektorka

Mgr. Iva Suchánková, školní inspektorka

Mgr. Eva Vachatová, školní inspektorka

PhDr. PaedDr. Jindřich Vedlich, Ph.D., MBA, školní inspektor

Bc. Věra Jiráňková, kontrolní pracovnice

31. 3. 2025